uherskému mocnářství není v žádném státoprávním poměru, pozbylo platnosti spolkové usnesení ze dne 18. srpna 1836 resp. cís. pat. ze dne 24. října 1837 jednající o vydávání původců jistých politických zločinů, nikoli však též spolkové usnesení ze dne 26. ledna 1854 č 76 ř. z. a že toto usnesení nebylo dotčeno ani pozdějšími změnami v politických poměrech Německa nastalými, tak že je sluší považovati i na dále za platnou mezinárodní úmluvu příslušných států; avšak tento výnos min. sprav. není zákonem, nýbrž pouhým nařízením, a mají tudíž soudy v jednotlivém případě právo platnosť jeho, kteráž není zcela nepochybna, zkoumati (Lammasch, Auslieferungspflicht str. 102 a n.).

Pokud jde konečně o poměr Rakouska k Uhrám, kteréž vzhledem k trestnímu právu se pokládají za cizinu, má dle výn. min. sprav. ze dne 26. května 1875 č. 6742 v souhlase s král. uh. min. sprav. na základě reciprocity průchod vzájemné vydávání osob, pokud nejsou státními příslušníky, pro zločin nebo přečin ve druhém státě spáchaný odsouzených nebo stihaných; jde-li o pouhý přestupek, nemá vydání pachatele místa. Jelikož však Uhry s Rakouskem v ohledu mezinárodním tvoří jediný stát, ustanovuje výn. min. sprav, ze dne 28. ledna 1877 č. 966, že příslušníci uherské polovice říše, kteří mimo rakouské mocnářství dopustili se trestního činu a v obvodu zemí na říšské radě zastoupených byli dopadeni, nemají býti nikdy vydáni cizozemsku, nýbrž jedině, jedná-li se o zločin nebo přečin, Uhrám. I v Rakousku platí zásada ve všech státech za pravidlo uznaná, že stát svého příslušníka cizině nikdy nevydává (§§ 36, 235 tr. z., § 102 voj. tr. z., § 72 tr. z. pro Bosnu a Hercegovinu).

Pokud se týče řízení ve příčině vydání obviněného, ať již úřadu uherskému či cizozemskému, příslušným jest sborový soud I. stolice, v jehož obvodu bydlí nebo se zdržuje ten, jenž má býti vydán, nebo nemá-li stálého bydliště a pobytu, v jehož obvodu byl dopaden. K návrhu příslušného úřadu na vydání nebo po prohlášení zatykače buďtež sice učiněna potřebná opatření k zamezení útěku obviněného, návrh na jeho vydání však nechť učiní u sborového soudu II. stolice radní komora po slyšení státního zástupce teprve tenkráte, když úřad za vydání žádající takové důkazy nebo důvody podezření ihned nebo v přiměřené lhůtě uvedl, jež podezřelý při svém zatčení na místě nemohl vyvrátiti. Sborový soud II. stolice slyšev prve vrchního státního zástupce rozhodne pak o žádaném vydání usnesením, kteréž musí vždy ministrem spravedlnosti býti předběžně schváleno (§ 59 tr. ř.).

Vydavatel časopisu viz Tisk a právo tiskové a Tiskopisy periodické.

Vydědění.

Vyděděním rozumí se vyloučení nepominutelného dědice z povinného podílu dle zákona mu příslušejícího. Vydědění může býti oprávněné nebo neodůvodněné, výslovné nebo mlčky projevené, úplné nebo částečné.

1. Vydědění jest oprávněné, opírá-li se o zákonný důvod vydědění, jinak jest bezprávné.

Zákonné důvody vydědění jsou: Každý nepominutelný dědic (děti i rodiče) může býti vyděděn

a) jestliže zůstavitele v nouzi (i v nouzi jinaké než hmotné) bez pomoci zanechal;

b) jestliže byl pro zločin odsouzen k doživotnímu nebo dvacetiletému žaláři (nebo (ex argumento a minori ad maius) k trestu smrti;

c) jestliže stále vede život veřejnou mravnosť pohoršující (§ 768 o. o. z);

d) dále může býti vyděděn každý nepominutelný dědic;

α) který zůstavitele, jeho děti, rodiče nebo manžela ze zlého úmyslu na cti, na těle nebo na majetku takovým způsobem poškodil nebo poškoditi se pokusil, že dle trestních zákonů může býti stíhán, nebo

β) který zůstavitele ku prohlášení poslední vůle přinutil nebo podvodně pohnul, jemu zabránil poslední pořízení učiniti nebo změniti nebo poslední pořízení již učiněné potlačil (§§ 770, 540, 542 o. o. z.);

e) Rodiče mohou býti kromě toho vyděděni též tenkráte, jestliže vychování dítěte, o jehož pozůstalosť jde, úplně zanedbali (§ 769 o. o. z.).

Ve všech těchto případech jest vydědění jen tehdy oprávněným, když důvod vydědění v době vydědění již tu byl a v době smrti zůstavitelovy ještě trval. Důvod vydědění odpadá, jakmile zůstavitel nepominutelnému dědici odpustil. K řádnému vydědění není zapotřebí, aby pořizovatel důvod vydědění v posledním pořízení uvedl; v každém případě však — ať důvod vydědění byl udán čili nic — musí dědic, jestliže by nepominutelným dědicem o vydání povinného podílu byl žalován, důvod vydědění prokázati.

2. Vydědění jest výslovné, jestliže bylo vysloveno ve formě předepsané pro poslední pořízení (nikoli však nutně ve formě testamentu); o vydědění mlčky učiněném (pominutí, praeterice) mluví se v tom případě, když nepominutelnému dědici, o němž pořizovatel věděl, v posledním pořízení nebyl zanechán povinný podíl buď vůbec anebo ne dostatečný. Může-li dědic dokázati ve příčině mlčky pominutého nepominutelného dědice zákonný důvod vydědění, rovná se toto pominutí řádnému výslovnému vydědění (§ 782 o. o. z.). Jestliže však pořizovatel o nepominutelném dědici nevěděl, nelze v pominutí jeho spatřovati vydědění a má nepominutelný dědic v tomto případě nárok na dědický podíl nebo na celou pozůstalosť (§§ 777 a 778 o. o. z.).

3. Vydědění jest úplné, byl-li nepominutelnému dědici povinný podíl úplně odňat, nebo částečné, byl-li mu toliko částečně odňat neb obtížen odkazem, výminkou, časem nebo příkazem.

II. Zákonné účinky.

Zákonným následkem řádného vydědění jest, že vyděděný nemá nároku na povinný podíl jinak dle zákona mu příslušející, tudíž při vydědění úplném nemůže žádati vůbec ničeho a, byl-li vyděděn částečně, nemůže žádati doplnění povinného podílu; vždy však mu přísluší nutná výživa, ovšem ne v obnosu vyšším, než mnoholi by obnášel povinný podíl. Naproti tomu ten, kdo bezprávně byl vyděděn, má právo žádati povinný podíl nebo jeho doplnění z pozůstalosti a sice dle ceny jeho v penězích (§§ 783, 784 o. o. z., dv. d. ze dne 31. ledna 1844 č. 781 sb. z. s.). Žaloba proti dědici o vyplacení nebo doplnění povinného podílu se promlčuje ve 3 letech od uvázání se dědice v dědictví (§ 1487 o. o. z.). Zákonné vydědění (výslovné nebo mlčky učiněné) může býti zrušeno toliko výslovným odvoláním; pouhé smíření se zůstavitele s nepominutelným dědicem nestačí. Vydědění může býti odvoláno ústně nebo písemně; ústně před 3 osobami, které mohou býti svědky posledního pořízení, písemně tím, že zůstavitel odvolání sám vlastnoručně napíše a podepíše nebo odvo-

lání třetí osobou napsané sám podepíše a třem způsobilým svědkům testamentárním dá spolupodepsati (§§ 772 a 719 o. o. z.).

III. Od uvedených případů, ve kterých nepominutelný dědic z trestu z povinného podílu se vylučuje, liší se t. zv. vydědění v dobrém úmyslu (exheredatio bona mente), jež záleží v tom, že velice zadlužený nebo marnotratný nepominutelný dědic (descendenti nebo ascendenti zůstavitelovi), u něhož jest obava, že by povinný podíl jemu příslušející dětem jeho buď vůbec nezachoval nebo toliko nepatrnou jeho část, z povinného podílu se vyloučí a zároveň tento povinný podíl se přikáže dětem jeho, které tu budou v době smrti pořizovatelovy (§ 773 o. o. z.). Toto vyloučení nemá účinku, jestliže dědic žalován jsa o vyplacení povinného podílu důvod vydědění neprokáže a rovněž, když příslušný povinný podíl nebyl přikázán dětem vyloučeného nepominutelného dědice. V těchto případech může vyloučený povinný podíl žádati.

Vydírání.

Zločinu veřejného násilí dopouští se vydíráním dle § 98 tr. z. kdo

1. určité osobě učiní násilí skutečně t. j. fysicky k tomu cíli, aby ji donutil k nějakému plnění, snášení neb opomenutí, ač-li se jednání jeho nejeví býti zločinem ještě těžším (k. př. násilné smilstvo, loupež). Plněním rozuměti jest nikoli každé jednání vůbec, nýbrž jen takové, které má jakýsi význam právní, takže z toho donucenému vzchází určitá újma, byť ne právě určitá škoda ve smyslu práva občanského (nál. kas. dv. ze dne 21. června 1880 sb. č. 260). Takovýmto plněním jest na př. též přiznání se k nějakému trestnému činu (nál. kas. dv. ze dne 24. ledna 1885 sb. č. 735), vydání vysvědčení (nál. kas. dv. ze dne 22. prosince 1883 sb. č. 605). Plnění ono, snášení, neb opomenutí musí však býti bezprávným, na něž donutitel nemá nijakého práva (nál. kas. dv. ze dne 25. října 1880 sb. č. 282, ze dne 30. prosince 1881 sb. č. 401).

2. Zločinu tohoto dopouští se, kdo přímo nebo nepřímo, písemně neb ústně nebo jiným způsobem, udav nebo neudav jméno své ohrožuje někoho ublížením na těle, svobodě, cti nebo vlastnictví v tom úmyslu, aby vynutil na ohroženém nějaké plnění, snášení neb opomenutí. Hrozby takovéto musí však býti způsobilými k tomu, aby vzbudily v ohroženém důvodné obavy vzhledem k poměrům jeho a k jeho osobním vlastnostem nebo na značné zlo, jímž se mu hrozí. Tato způsobilost hrozby postačí, a nežádá se, aby hrozba skutečně obavy zplodila (nál. kas. dv. ze dne 2. března 1877 sb. č. 144). Zda-li k tomu způsobilou hrozba jest, sluší především — byť ne výhradně — posuzovati dle individuality a poměrů ohroženého (nál. kas. dv. ze dne 6. listopadu 1886 sb. č. 980 a ze dne 4. února 1882 sb. č. 414). Zlo, jímž se vyhrožuje, nemusí býti bezprávným; skutkovým podkladem jest také vyhrožování takovým zlem, jež pachatel má právo způsobiti (k. př. důvodné oznámení trestní), jen když úmysl jeho směřoval k tomu, aby vynutil na ohroženém jisté plnění, ku kterému ohrožující nijakého práva neměl (nál. kas. dv. ze dne 30. prosince 1881 sb. č. 401 a ze dne 27. února 1886 sb. č. 890). Na váhu nepadá, směřuje-li zmíněné zlo proti ohroženému samému, či proti jeho rodině nebo příbuzným jeho nebo proti jiným osobám v ochraně jeho jsoucím a měla-li hrozba nějaký výsledek, čili nic (§ 98 tr. z.).

Na zločin tento uložen jest trest těžkého žaláře od 6 měsíců do jednoho roku, za přitěžujících okolností, zejména